

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
«НОВА ОСВІТА»**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-УЧБОВИЙ ЦЕНТР ПРИКЛАДНОЇ ІНФОРМАТИКИ
ІНСТИТУТ ОСВІТНЬОЇ ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ**

«Актуальні проблеми педагогічної науки»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ЗАОЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Миколаїв, 14-15 березня 2014 р.)**

Миколаїв 2014

УДК 37(470+571)(063)(Укр)

ББК 74

А43

До збірки увійшли матеріали робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів несуть автори.

Претензії до організаторів не приймаються.

При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

Актуальні проблеми педагогічної науки [Текст]: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції «Актуальні проблеми педагогічної науки» (м. Миколаїв, 14-15 березня 2014 р.) / Партнерство «Нова Освіта» - Миколаїв.: 2014. - 100 с.

Збірник матеріалів конференції складається з 13 розділів, відповідно до робочих секцій: загальна педагогіка; інклюзивна освіта: актуальні питання вітчизняної теорії та практики; інноваційні процеси та педагогічні технології в освіті; інформаційні технології в освіті; Історія освіти і педагогіки; педагогіка вищої школи; педагогіка загальноосвітньої школи; педагогіка професійної школи та середньої професійної освіти; педагогічна майстерність та професійний саморозвиток педагога; позашкільна педагогіка; система додаткової та дистанційної освіти; система освіти України; сімейна педагогіка.

Матеріали конференції рекомендуються учнівській молоді, молодим вченим, педагогічним працівникам, вчителям шкіл, викладачам училищ, коледжів, вузів та широкому колу науковців, які цікавляться питаннями сучасних тенденцій розвитку психолого-педагогічних знань.

Комп'ютерна верстка: А.В. Максимів

Шеф-редактор: Х.В. Зелінська

УДК 37(470+571)(063)(Укр)

© Усі права авторів застережені, 2014

© «Нова Освіта», 2014, оформлення

Підписано до друку 14.03.2014. Формат 60x84/16.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Candara.

Зам. № 22-35. Тираж 100 прим. Виходить змішаними мовами.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Поліграфічний центр «Copy Art».

69095, Запоріжжя, пр. Леніна, 109. Тел.: +38-063-212-11-11.

Партнерство «Нова Освіта»: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com.ua

Видання здійснене за експертної підтримки

Науково-учбового центру прикладної інформатики НАН України

03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Гавриш І.І.

Генезис добродійності у філософсько-педагогічній науці..... 6

2. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Баняс К.О., Гієва Я.О.

Інклюзивна освіта: студентський погляд у майбутнє..... 9

3. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Бережна Л.В.

Роль сучасного керівника та його взаємодія з колективом педагогів, щодо роботи в інноваційному середовищі.....12

Івацкич А.А.

Розвиток навичок читання та аудіювання на заняттях з другої іноземної мови (англійська) у студентів вищих навчальних закладах за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій....15

4. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Заєва Н.В.

Використання інформаційних технологій на заняттях з предмету «Людина і світ».....18

Пугач В.Б.

La traduction automatique comme l'outil informatique dans une activite linguistique..... 21

Сівак В.М.

Використання інформаційних технологій на заняттях з креслення..... 24

Формальова С.В., Колодій І.М.

Школа-центр інформаційного освітнього простору дитини.....27

Хижняк Т.Ю.

Проблема впровадження медіа як інформаційної технології в сучасний освітній процес.....30

5. ІСТОРІЯ ОСВІТИ І ПЕДАГОГІКИ

Довгалець Н.О.

Методи заохочення і покарання як основні виховні засоби.....34

Олінчук О.А.

Педагогічна майстерність вчителя у працях і. О. Синиці.....36

6. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Ананьев Ю.П., Ананьева Е.П.

Формирование толерантности в мультикультурной среде военного образования.....40

Браташ О.В.

Формування правової культури студентської молоді.....43

Лалак Н.В., Біланіч М.

Підготовка майбутніх вчителів початкових класів до методичної роботи в початковій школі.....46

Понзель У.В.

Професійна компетентність як основа конкурентоспроможності майбутнього педагога..49

Рева Т.Д.

Формирование профессиональных компетентностей будущего провизора при изучении химических дисциплин..... 51

Самойленко В.Г.

Специфіка формування рефлексивних умінь студентів у процесі самостійної навчальної діяльності..... 53

Сліпчук В.Л.

Болонський процес у професійній підготовці фахівців фармацевтичної галузі в Україні.....55

Фенчак Л.М.

Етнокультурна складова у підготовці майбутніх фахівців початкової школи – важливий чинник формування національної свідомості молодших школярів..... 58

Шумельчич Л.Б.

Формування професійної компетентності майбутнього гірничого інженера на засадах анмеологічного підходу.....61

7. ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Керестень І.С., Ковач А.І.

Екологічне виховання учнівської молоді в позаурочний час..... 64

Файдевич Е.В.

Специфіка управління соціально-психологічним кліматом в колективі общеобразовательной школи..... 66

8. ПЕДАГОГІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ШКОЛИ ТА СЕРЕДНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Матвієнко Н.П.

Мотивація студентів аграрних навчальних закладів до роботи у сільській місцевості...70

Ярошенко О.Г., Шевченко А.М., Данилюк І.Ю.

Застосування групової роботи у процесі розв'язування задач військово-професійного спрямування з хімії..... 73

9. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ПЕДАГОГА

Гавриленко А.Р. Концепція високоефективної педагогічної діяльності.....	76
Ключова Л.С. Принцип педагогічного оптимізму як вияв позитивного світосприйняття педагога.....	79
Чернобровкіна Л.В., Жгут О.А. Професійний саморозвиток педагога у контексті роботи з обдарованими учнями під час вивчення біології.....	81

10. ПОЗАШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Токменко О.П. Гендерне виховання дітей дошкільного віку у сім'ї.....	86
--	----

11. СИСТЕМА ДОДАТКОВОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Повчук Б.І. Інтеграція телеконференції в системі дистанційної освіти.....	92
---	----

12. СИСТЕМА ОСВІТИ УКРАЇНИ

Кохан А.О. Передумови формування якісної освіти у вищих навчальних закладах.....	94
Нічосова Н.І. Удосконалення державних механізмів управління якістю неперервної освіти.....	95

13. СІМЕЙНА ПЕДАГОГІКА

Сірант Н.П. Особливості подружніх конфліктів у молодій сім'ї.....	98
---	----

Етнокультурна складова у підготовці майбутніх фахівців початкової школи – важливий чинник формування національної свідомості молодших школярів

Фенчак Любов Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Мукачівський державний університет

Підвищення ефективності підготовки фахівців є актуальним не тільки для України, але і для всього світового суспільства. Вирішення цієї проблеми тісно пов'язане з переусвідомленням мети і результату вищої освіти в цілому. На сьогоднішній день визначено основні ключові компетентності, якими повинен володіти майбутній спеціаліст. Відповідно до цього і мета його професійної підготовки співвідноситься з формуванням базових компетентностей. Саме компетентнісний підхід розглядається як один із важливих концептуальних принципів, який визначає сучасну методологію оновлення змісту освіти.

Формування етнокультурної компетентності студентів спеціальності «Початкова освіта» у процесі їх фахової підготовки є показником успішного розв'язання педагогічних завдань крізь призму професійного зростання, самореалізації, гармонійного співіснування з іншими людьми, формування української ментальності та відродження національних традицій. У своїй майбутній професійній діяльності студенти педагогічного профілю зобов'язані виконувати поставлені виховні завдання в початковій школі, виховуючи в учнів почуття належності до української нації, а також повагу до національно-культурних традицій, стимулюватимуть зацікавленість у їх відродженні. Молодші школярі найбільш сприйнятливі до навчальних впливів, тому доцільно використовувати цей вік для формування в учнів етнокультурної самобутності. Основна робота з реалізації цього завдання покладається на вчителів початкових класів. Проте, без спеціальної підготовки студентів до успішного творення етнонаціонального простору школи, діяльність з цього напрямку гальмуватиметься.

Окремим аспектам щодо фахової підготовки студентів педагогічних навчальних закладів присвятили свої дослідження Г. Пономарьова, Г.Пустовіт, Г.Тарасенко, М.Швед. Дослідженню етнопедагогічного компоненту у їх підготовці присвячено наукові роботи А.Агафонов, О.Будник, В.Зінченко, Н.Лазарович, Н.Лисенко, С.Максименко, О.Новосьолов, М.Окса, М.Матішак, О.Ткаченко. Етнопедагогіку як науку про народну педагогіку досліджували Г. Волков, В. Кузь, В. Кукушин, В. Мосіяшенко, Н. Побірченко, Л. І. Редькіна, Ю. Руденко, К. Салімова, М. Стельмахович, Т. П. Усатенко та інші вчені.

На думку О.Ткаченко, тенденції до євроінтеграції української системи вищої професійної освіти актуалізують проблему адаптації людини в багатонаціональному суспільстві, зумовлює потребу підготовки компетентного фахівця в галузі освіти, здатного до творчого опрацювання та врахування у своїй професійній діяльності багатовікової педагогічної спадщини українського та інших народів світу. Проблема реалізації етнокультурної складової у підготовці майбутніх вчителів початкової школи знайшла своє відображення у працях Н.Лисенка. На думку автора «...перед ними постає завдання: визначити етнічні й національні пріоритети, ознайомитись і пізнати сутність духовних цінностей у полікультурній атмосфері сучасної школи..., без конкретних етнопсихологічних знань, учитель виконати це завдання не зможе». Вагомий внесок у цій сфері дослі-

джен здійснила М. Окса, яка зазначає що, етнопедагогічна спрямованість майбутнього вчителя - важлива складова професійної підготовки, що дозволяє ввести дитину у світ буття народу, показати велич його мудрості. Науковець також стверджує, що етнопедагогізація освітнього простору сприяє проникненню етнокультурного компонента у всі складові закладу освіти певного рівня, наповнює його істинно національним духом, насичує зміст етнічними елементами, зосереджує увагу на глибинних пластах багатоманітної культури свого та інших народів, пробуджує прагнення «побудувати освітній процес у руслі діалогу культур».

Приналежність народного педагогічного досвіду до педагогічної культури підтверджує правомірність розгляду етнопедагогічної компетентності у співвідношенні з етнопедагогічною культурою. Наукові висновки авторів досліджень щодо залежності професійної компетентності і загальної культури дають підстави для ствердження, що етнопедагогічна культура вчителя є соціально-детермінованим способом його професійної діяльності з урахуванням народного педагогічного досвіду, а етнопедагогічна компетентність виступає його проєкцією на професійну сферу діяльності вчителя. Проаналізувавши дані дослідження, нами виявлено, що етнопедагогічну компетентність майбутніх фахівців початкової освіти, науковці розглядають як різновид професійної компетентності, яка на основі осягнення народної педагогічної культури українців та інших народів світу дозволяє вчителю якісно виконувати цілеспрямовані складні види професійних дій, результативно розв'язувати проблеми, характерні для педагогічної діяльності, удосконалювати культуру педагогічного спілкування та культуру педагогічної творчості. Доведено, що становлення етнопедагогічної компетентності майбутнього вчителя в процесі його підготовки може відбуватись через спеціальний підбір відповідного навчального матеріалу (з відображенням народних виховних традицій; з фіксуванням етнічних стереотипів поведінки учнів та їхніх батьків тощо) та за допомогою засобів народної педагогіки.

Загальновідомо, що будь-яка педагогічна ідея може бути успішно реалізована за умови забезпечення системності під час її реалізації. Для етнопедагогізації освітнього процесу у вищій школі, що готує майбутніх учителів початкових класів, необхідна особлива науково обґрунтована система. Лише системність, змодельована на науковому рівні, є запорукою успіху в педагогічній діяльності. Тому у ВНЗ слід особливо ретельно підходити до організації навчально-виховної роботи на засадах системності. Процес формування етнопедагогічної культури студентів педагогічного напрямку підготовки має здійснюватися системно, реалізуючи конструктив трьох провідних чинників – освіти, виховання, практичної діяльності.

Більше того, сучасні реалії детермінують необхідність розглядати етнопедагогічну спрямованість у підготовці майбутніх вчителів початкової школи в якості важливої складової їх професійної компетентності. У цьому плані ведеться певна робота в умовах вищої школи. Так, у в особистісно-професійному становленні майбутніх вчителів початкових класів значний внесок робить навчальний курс «Етнопедагогіка», розрахований на студентів спеціальності 6.010100 «Початкова освіта» Мукачівського державного університету. Ця дисципліна, створена у відповідності з вимогами Державного стандарту підготовки вчителів початкової школи. Головна мета етнопедагогіки - надихати дітей та молодь на збереження духовних надбань рідного народу, виховувати високоосвідомих представників української нації, носіїв і творців національної культури.

Навчальна дисципліна «Етнопедагогіка» сприяє покращенню професійної підготовки майбутніх фахівців початкової школи, обізнаності з національною культурою, традиціями, звичаями рідного краю та України в цілому, формуванню їх світоглядної позиції, а насамперед патріотизм, громадянська відповідальність і національна самосвідомість. У межах даної дисципліни вирішуються завдання підвищення теоретичного рівня знань майбутніх вчителів початкової школи щодо етногенезу українського народу, його духовного життя, педагогічних знань та досвіду народної дидактики, удосконалення практично-методичних умінь ефективного використання досягнень української народної педагогіки в системі національного виховання, розвитку професійної самостійності, інтересу до творчої педагогічної діяльності, формування етнопедагогічної компетентності.

Не менш важливим напрямом етнопедагогізації у підготовці майбутніх вчителів початкових класів є виховна робота ВНЗ, одним із завдань якої є етнокультурне виховання студентів. На основі власних досліджень та проаналізованих науково-педагогічних джерел під «етнокультурним вихованням» розуміємо тривалий процес формування у студента свідомого почуття належності до етнокультурної спільноти, одиницею якої він є, з метою глибинного розуміння власного "Я", виховувати повагу до національно-культурних традицій, а також творчого саморозвитку і самореалізації та цілеспрямованої підготовки до міжкультурного діалогу.

У навчально-виховному процесі ВНЗ з студентами також проводиться різна творча пошукова робота на етнопедагогічну тематику. Наприклад, визначити зміст і напрями народознавчої роботи у школі Вашого регіону, скласти тлумачний словник народознавчих регіональних термінів місця Вашого проживання, описати традиції та обрядовість вашої сім'ї, села чи місцевості, де ви проживаєте. А також організуються різні зустрічі різних поколінь, круглі столи, конференції, де обговорюються результати та плануються перспективи щодо подальшої роботи з народознавчого напрямку в регіонах нашого краю.

Таким чином, використання етнопедагогіки у навчально-виховному процесі ВНЗ, є надійним дієвим засобом від бездуховності, національного нігілізму, історичного безпам'ятства. Молодь має виховуватися спадкоємницею народних цінностей, національних традицій, звичаїв, рідної культури.